

Wettelijke plichten en keuzemogelijkheden (TYPEN)	Onderwerp	Hoofdvraag	Vervolgvrage	Vervolgvrage	Toelichting
1 en 2	Verplicht programma	1) Geldt er voor uw gemeente een programmaplicht volgens uit EU-regels? 2) Geldt er een programmaplicht wegens (dreigende) overschrijding van omgevingswaarden (dan is een voorwaardelijk programma nodig)?	Gelden er instructieregels voor het programma van uw gemeente (denk aan de omgevingswaarde luchtwallet van het Rijk)?	-	1) Voor gemeenten geldt de verplichting tot het vaststellen van een Actieplan geluid (Art. 3.6 Ow). 2) De verplichting op grond van de Wet milieubeheer tot het vaststellen van gemeentelijke rioleringsplannen blijft gelden zolang het Bestuursakkoord Water loopt (2020). Daarna wordt dit plan facultatief. 3) Vanaf de inwerkingtreding Omgevingswet zijn decentrale bestuursorganen verantwoordelijk voor het vaststellen van een programma bij overschrijding van de omgevingswaarden voor de kwaliteit van de buitenlucht (met uitzondering van de waarde voor ozon en de blootstellingsconcentratie-verplichtingen voor PM2.5). Om te voldoen aan de richtlijnverplichting tot het opstellen van een actieprogramma, moet het stelsel borgen dat een programma geldt als bij de inwerkingtreding sprake zou zijn van een overschrijding. Zonder nadere regeling zou de situatie zich kunnen voordoen dat decentrale bestuursorganen pas op die datum dat programma kunnen vaststellen of met de voorbereiding van dat programma beginnen. Dat zou betekenen dat voor een bepaalde periode geen actieprogramma zou gelden, wat in strijd zou zijn met de richtlijn luchtwallet. Om die situatie te ontvangen, wordt via bestuursafspraken geborgd dat decentrale overheden voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een actieprogramma als bedoeld in de richtlijn vaststellen. Een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgesteld decentraal luchtwalletsplan wordt dan gelijkgesteld met een programma bij overschrijding waartoe artikel 3.10, eerste lid, van de Omgevingswet verplicht. 4) Een omgevingswaarde is de juridische verankering van een kwaliteitsambitie en wordt opgenomen in het omgevingsplan. Een omgevingswaarde moet objectief vast te stellen zijn en kwantificeerbaar zijn. Er geldt een programmaplicht als niet voldaan wordt of dreigt te worden aan een omgevingswaarde. Dit programma kan naast maatregelen ook beleidsafspraken bevatten over de wijze waarop de omgevingswaarde betrokken wordt bij de uitvoering van bevoegdheden in concrete gevallen.
		-	Gaat uw gemeente een gebiedsgericht programma opstellen?	Is er voor dit programma sprake van een plan-m.e.r.-(beoordelings)plicht?	-
		-	-	Welke sturingsinstrumenten kiest uw gemeente (economisch, financieel, juridisch, beleidsmatig, communicatief)?	-
		-	Hoe gaat uw gemeente dit programma monitoren?	Hoe gaat uw gemeente dit programma monitoren?	-
		-	Hoe gaat uw gemeente monitoringgegevens beschikbaar stellen?	Hoe gaat uw gemeente monitoringgegevens beschikbaar stellen?	Verantwoordelijke bestuursorganen moeten ook door derden kunnen worden aangesproken op het al of niet realiseren van omgevingswaarden, kwaliteiten en projecten, en op de uitvoering van beleid dat is vastgelegd in programma's. Monitoring en de beschikbaarstelling is van wezenlijk belang.
		-	Gaat uw gemeente themagericht programma opstellen?	Is er voor dit programma sprake van een plan-m.e.r.-(beoordelings)plicht?	-
		-	-	Welke sturingsinstrumenten kiest uw gemeente (economisch, financieel, juridisch, beleidsmatig, communicatief)?	-
		-	Hoe gaat uw gemeente dit programma monitoren?	Hoe gaat uw gemeente dit programma monitoren?	-
		-	Hoe gaat uw gemeente monitoringgegevens beschikbaar stellen?	Hoe gaat uw gemeente monitoringgegevens beschikbaar stellen?	Verantwoordelijke bestuursorganen moeten ook door derden kunnen worden aangesproken op het al of niet realiseren van omgevingswaarden, kwaliteiten en projecten, en op de uitvoering van beleid dat is vastgelegd in programma's. Monitoring en de beschikbaarstelling is van wezenlijk belang.
		-	Gaat uw gemeente kaders stellen voor de uitvoering van bevoegdheden door het bestuursorgaan?	-	-
		-	Kiest uw gemeente voor of een gezamenlijk programma of is zij hiertoe verplicht?	-	Bij algemene maatregel van bestuur kunnen bestuursorganen worden verplicht om programma's gezamenlijk vast te stellen.
2	Vrijwillig (onverplicht) programma	Gaat uw gemeente haar ambities, voornemens en doelen van de omgevingsvisie uitwerken met een programma?	Zo nee, welke maatregel gebruikt uw gemeente dan?	-	1) Voorbeeld van een vrijwillig programma is de verplichting op grond van de Wet milieubeheer tot het vaststellen van gemeentelijke rioleringsplannen. 2) Voorbeelden van maatregelen zijn communicatie, convenant, inzet van heffing of subsidie, of wettelijke regulering van activiteiten.
		-	Zo ja.	-	-
		-	Gaat uw gemeente een gebiedsgericht programma opstellen?	Is er voor dit programma sprake van een plan-m.e.r.-(beoordelings)plicht?	-
		-	-	Welke sturingsinstrumenten kiest uw gemeente (economisch, financieel, juridisch, beleidsmatig, communicatief)?	-
		-	Hoe gaat uw gemeente dit programma monitoren?	Hoe gaat uw gemeente dit programma monitoren?	-
		-	Hoe gaat uw gemeente monitoringgegevens beschikbaar stellen?	Hoe gaat uw gemeente monitoringgegevens beschikbaar stellen?	Verantwoordelijke bestuursorganen moeten ook door derden kunnen worden aangesproken op het al of niet realiseren van omgevingswaarden, kwaliteiten en projecten, en op de uitvoering van beleid dat is vastgelegd in programma's. Monitoring en de beschikbaarstelling is van wezenlijk belang.
		-	Gaat uw gemeente (multi)sectoraal programma opstellen?	Is er voor dit programma sprake van een plan-m.e.r.-(beoordelings)plicht?	-
		-	-	Welke sturingsinstrumenten kiest uw gemeente (economisch, financieel, juridisch, beleidsmatig, communicatief)?	-
		-	Hoe gaat uw gemeente dit programma monitoren?	Hoe gaat uw gemeente dit programma monitoren?	-
		-	Hoe gaat uw gemeente de monitoringgegevens beschikbaar stellen?	Hoe gaat uw gemeente de monitoringgegevens beschikbaar stellen?	Verantwoordelijke bestuursorganen moeten ook door derden kunnen worden aangesproken op het al of niet realiseren van omgevingswaarden, kwaliteiten en projecten, en op de uitvoering van beleid dat is vastgelegd in programma's. Monitoring en de beschikbaarstelling is van wezenlijk belang.
		-	Gaat uw gemeente kaders stellen voor de uitvoering van bevoegdheden door het bestuursorgaan?	-	-
		-	Kiest uw gemeente voor een gezamenlijk programma?	-	Art 2.2 Ow: gezamenlijke programma's. Er zijn veel voorbeelden waar behoeft is aan een gezamenlijk programma (bijvoorbeeld bij gebiedsontwikkeling op het grondgebied van meerdere gemeenten). Dit artikel voorziet in een mogelijkheid tot gezamenlijke besluitvorming of taakuitvoering. Het gaat daarbij niet om (extra) besluiten over de uitvoering van bevoegdheden of taken, maar om het gezamenlijk nemen van één besluit of het gezamenlijk uitvoeren van één taak met betrekking tot het gemeenschappelijke grondgebied. Er vindt daarbij geen overdracht van bevoegdheid plaats.
3	Programmaplicht omgevingswaarde ander bestuursorgaan	Heeft de provincie of het Rijk een omgevingswaarde vastgesteld waarvoor uw gemeente de uitvoeringsbevoegdheid heeft?	-	-	-
3	Programma met programmatische aanpak	Staat de gebruikruimte in uw gemeente onder druk of hebben activiteiten in uw gemeente een negatief effect op het voldoen aan omgevingswaarden?	-	-	In bijzondere situaties, in het bijzonder waar niet voldaan wordt of dreigt te worden aan omgevingswaarden, kan een programma ook worden gebruikt om regie te voeren op activiteiten die een negatief effect hebben op het voldoen aan de omgevingswaarde of een andere vastgelegde beleidsdoelstelling. Het programma bevat in dat geval een uitgebalanceerd pakket van enerzijds maatregelen om aan de gestelde kwaliteit van de fysieke leefomgeving of beleidsdoelstelling te voldoen en anderzijds activiteiten, waaronder projecten, die kunnen worden toegelaten. Dat biedt mogelijkheden tot het optimaliseren van de gebruikruimte. Het instrument wordt 'programmatische aanpak' genoemd. Het sluit op het beheer van gebruikruimte in een bepaald gebied en dient als kader voor de beoordeling van de toetsbaarheid van activiteiten.
		Gaat uw gemeente daarmee activiteiten beoordelen (specifiek rechtsgevolg)?	Is er beroep mogelijk tegen dit programma?	-	-
		Hoe gaat uw gemeente de gebruikruimte en uitvoering van het programma monitoren?	Is er sprake van nadeelcompensatie?	-	-
2	Programmatermijn	Op welke termijn moeten de maatregelen, die uw gemeente treft, effect sorteren?	-	-	-
3	Gebruiksruimte	Gaat uw gemeente het programma gebruiken om overschrijding van gebruikruimte te voorkomen?	Regelt het programma de feitelijk gebruikte ruimte? en/of:	-	-
		-	Regelt het programma toegekend maar onbenutte ruimte? en/of:	-	-
		-	Regelt het programma de vrij beschikbare ruimte? en/of:	-	-
		-	Regelt het programma de overschrijding van de gebruikruimte?	-	-
		Hoe gaat uw gemeente de gebruikruimte monitoren?	-	-	-
1	Participatie	Hoe geeft uw gemeente uitvoering aan de participatiemotiveringsplicht?	-	-	Zie het Omgevingsbesluit voor randvoorwaarden van motivering.
1	Afstemmingsverplichting	Hoe geeft uw gemeente uitvoering aan de afstemmingsverplichting met andere bestuurs- en adviesorganen?	-	-	-
1	Consultatieverplichting	Hoe geeft uw gemeente uitvoering aan de consultatieverplichting voor andere bestuurs- en adviesorganen?	-	-	-
4	Wet voorkeursrecht gemeenten	Gaat uw gemeente het programma gebruiken als grondslag voor het vestigen van een voorkeursrecht?	-	-	Voornemens m.b.t. de fysieke leefomgeving van uw gemeente moeten voldoende zijn geconcretiseerd om als grondslag kunnen dienen voor een eventuele vestiging van voorkeursrecht. In plaats van het programma kunnen ook de kerninstrumenten omgevingsvisie en omgevingsplan dienen als grondslag voor voorkeursrecht.
1	DSO	Voldoet het programma van uw gemeente aan de digitale standaarden van de Omgevingswet?	-	-	-